

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Energimarknadsinspektionen

Yttrande över förslag till föreskrifter om redovisning av elnätsverksamhet

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Remissen avser nya föreskrifter om redovisning av elnätsverksamhet som ska ersätta nuvarande föreskrifter (EIFS 2012:4) om redovisning av nätverksamhet.

I bestämmelserna om resultat- och balansräkning hänvisas till årsredovisningslagen i stället för att i föreskriften specificera alla poster som respektive rapport ska innehålla. Vad gäller bestämmelsen om resultaträkningens uppställning finns den numera i förordning om redovisning av nätverksamhet (1995:1145).

Bestämmelserna i kapitel tre har anpassats efter de nya reglerna i ellagen (1997:857) om regionnätområden genom att använda nya begrepp så som *områdeskoncession utan en lägsta tillåtna spänning*, *områdeskoncession med en lägsta tillåtna spänning* och *nätkoncession för linje*.

I samma kapitel har det även tillkommit fyra nya bestämmelser där anpassning till föreskriften för transmissionsnätet gjorts avseende den särskilda rapporten och noterna för eldistributions- och elproduktionsanläggningar. Tidigare har det saknats bestämmelser för transmissionsnäten som har redovisat i enlighet med bestämmelserna om regionnät. I förslaget delas uppgifterna upp i en paragraf per nättyp. Detsamma gäller den särskilda rapporten, men där har även ett antal uppgifter lagts till avseende transmissionsnäten:

- Intäkter som uppstått med anledning av avtal som avses i 4 kap. 9b § ellagen
- Kostnader för nätkapacitetsreserv
- Kostnader för energiersättning för minskade nätförluster
- Kostnader för motköp
- Kostnader för transitering genom tredje land
- Kostnader för systemdrift, primärreglering och störningsreserv
- Kostnader för anläggningsavgifter

- Kostnader uppkomna på grund av internationella regelverk
- Kostnader som uppstått med anledning av avtal som avses i 4 kap. 9b § ellagen

Kostnader för nätkapacitetsreserv har lagts till som en ny uppgift även för lokal och regionnät. Detta för att harmonisera med de uppgifter som Energimarknadsinspektionen använder i regleringen men även för att företagen ska kunna få en rättvisande kostnadsbild i sin redovisning.

I bestämmelserna som reglerar den särskilda rapporten har vissa uppgifter lagts till som redan idag rapporteras in till Energimarknadsinspektionen, trots att det inte krävs enligt den nuvarande föreskriften. För områdeskoncession utan en lägsta tillåtna spänning avseende lokalnät har följande uppgifter lagts till:

- Utmatad energi i gränspunkt (MWh)
- Inmatad energi från alla elproduktionsanläggningar (MWh)
- Inmatad energi från mikroproduktionsanläggningar (MWh)
- Antal abonnemang i inmatningspunkt från småskaliga
- elproduktionsanläggningar exklusive mikroproduktionsanläggningar
- Antal abonnemang i inmatningspunkt från mikroproduktionsanläggningar

För nätkoncession för linje och områdeskoncession med en lägsta tillåtna spänning avseende regionnät samt transmissionsnäten har följande uppgifter lagts till:

- Inmatad energi från gränspunkter och alla elproduktionsanläggningar (MWh)
- Inmatad energi från alla elproduktionsanläggningar (MWh)

I kapitel tre har även ett flertal uppgifter tagits bort på grund av att uppgifterna inte längre behövs eller att de kan fås på annat sätt:

- Antal abonnenter med avbrott 12–24 timmar-
- Antal abonnenter med avbrott längre än 24 timmar
- Antal ersatta abonnenter med avbrott med avbrott 12–24 timmar
- Antal ersatta abonnenter med avbrott med avbrott längre än 24 timmar
- Under året producerad energi för att täcka nätförluster (MWh)
- Varav abonnemang för småskalig produktion fördelat på lågspänning och högspänning (antal)

För nätkoncession för linje och områdeskoncession med en lägsta tillåtna spänning avseende regionnät samt transmissionsnät har följande uppgifter tagits bort:

- Under året inköpt energi för att täcka nätförluster (MWh)

- Under året producerad energi för att täcka nätförluster (MWh)
- Avbrottsfrekvens fördelad på 50–20 kV, 130–70 kV och >130 kV
- Överföringskostnad per överförd energimängd (öre/kWh)

I kapitel tre har redovisningen av en uppgift ändrats så att det förtydligas vilken information som ska redovisas och där mikroproduktionsanläggningar exkluderas från redovisningen.

Ett förtydligande görs om vilka abonnemang som ska ingå i antal abonnemang i inmatningspunkt. Vidare har en ändring gjorts när det gäller tomma punkter och huruvida de ska ingå i antalet abonnemang så att det blir tydligt att vilande abonnemang ska ingå i antalet, men att de utrangerade och avslutade abonnemangen inte ska ingå i antalet.

Kapitel fyra avser nya bestämmelser om digital inlämning av årsrapport och revisorsintyg. Handlingarna får lämnas in som en bestyrkt elektronisk kopia om de uppfyller de krav som ställs på avancerad elektronisk underskrift som anges i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG. Det blir också möjligt att lämna in handlingarna elektroniskt via en e-tjänst.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I konsekvensutredningen uppges att företagen idag rapporterar in en stor mängd uppgifter till Energimarknadsinspektionen för att uppfylla kraven i ellagen (1997:857). Det uppges finnas 179 redovisningsenheter som ska redovisa detaljerade ekonomiska och tekniska uppgifter. Uppgifterna behövs för att inspektionen ska kunna besluta om den intäktsram företaget ska ha för en tillsynsperiod samt beräkna kvalitetsincitamentet i intäktsramen, och bedöma leveranssäkerheten i elnäten.

Det uppges att det av Energimarknadsinspektionens föreskrifter (EIFS 2012:4) om redovisning av nätverksamhet framgår att företagen ska lämna såväl ekonomiska uppgifter om rörelsens kostnader och resultat samt tekniska uppgifter som till exempel anläggningstillgångarnas ledningslängd. Det finns även krav på att företagen ska lämna uppgifter för att inspektionen ska kunna bedöma leveranssäkerheten i föreskrifter (EIFS 2015:4) om skyldighet att rapportera elavbrott för bedömning av leveranssäkerheten i elnäten.

Det uppges att redovisningsföreskriften behöver uppdateras då den trädde i kraft för tio år sedan och inte har uppdaterats i takt med utvecklingen. Det uppges bland annat ha tillkommit lagstiftning med nya krav på innehåll och utformning av årsredovisning samt krav på att uppgifterna ska lämnas digitalt. Föreskriften uppges vidare innehålla felaktiga hänvisningar, otydliga definitioner och krav på att företagen ska lämna onödiga uppgifter. Därutöver uppges föreskriften ha ett föråldrat språk, vilket leder till otydligheter och missförstånd. Det saknas vidare bestämmelser som är anpassade för transmissionsnätet och områdeskoncession med en lägsta tillåtna spänning. Slutligen förekommer dubbelrapportering av vissa uppgifter i den särskilda rapporten som också lämnas in gällande avbrottsdata.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets bakgrund och syfte är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensutredningen uppges att ett alternativ till förslaget är att endast ändra strukturen och inte justera, lägga till eller ta bort bestämmelser. Föreskriften skulle på så sätt bli tydligare och enklare att följa, men själva inrapporteringsarbetet skulle inte förenklas. Företagen och Energimarknadsinspektionen skulle även fortsättningsvis behöva lägga tid på pappershantering och att granska, komplettera och justera felaktiga eller onödiga uppgifter.

Ett annat förslag är att endast lägga till nya bestämmelser om digital inlämning. I detta fall skulle arbetet delvis förenklas för företagen, men föreskriften skulle fortfarande vara svår att läsa och ta till sig, samtidigt skulle problemet med dubbelrapporteringen kvarstå.

Det uppges att enbart informationsinsatser eller utbildningar för företagen där inrapporteringen förklaras mer i detalj skulle kunna reda ut företagets frågor. Problemet med att företagen åläggs att lämna samma uppgifter flera gånger skulle dock kvarstå och informationsinsatserna skulle sannolikt behöva utföras inför varje inrapportering.

Vidare uppges att ett annat sätt att förhindra dubbelrapportering är att behålla uppgifterna i den särskilda rapporten och ta bort uppgifterna från den årliga rapporteringen av avbrott. Uppgifterna behöver emellertid vara per anläggnings- och gränspunkt för att Energimarknadsinspektionen ska kunna beräkna kvalitetsincitamentet i intäktsramsregleringen, vilket de är i avbrottsrapporteringen men inte i särskilda rapporten.

Om inspektionen endast skulle utöka informationen i den handbok som myndigheten tillhandahåller på sin webbplats, skulle det riskera att bli otydligt för företagen för det fall föreskriften och handboken inte skulle följa och komplettera varandra på ett bra sätt.

Det uppges att om ingen reglering kommer till stånd kommer myndigheten att dels fortsätta ta in samma uppgifter vid flera olika tillfällen (rapporteringar), dels begära in onödiga uppgifter. Vidare uppges att rapporteringen heller inte är anpassad efter de olika nättyperna, transmission och distribution. Slutligen skulle det inte vara möjligt för företagen att skicka in årsrapporterna digitalt. Elnätsföretag har idag en möjlighet att underteckna en årsrapport med en avancerad elektronisk underskrift, men det saknas bestämmelser om hur den elektroniska handlingen ska överföras till Energimarknadsinspektionen. När det gäller formkravet på att en bestyrkt kopia av årsrapporten och revisorsintyget ska lämnas in till inspektionen innebär nollalternativet att det blir mycket administration och dubbelhantering för både företagen och för inspektionen. Det beror på att företagen i och med formkravet både redovisar årsrapporten digitalt och skickar in pappershandlingar.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen uppges att i artikel 56 i Europaparlamentet och Rådets direktiv (EU) 2019/944 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU (elmarknadsdirektivet) anges att elföretag ska låta genomgå revision och offentliggöra sina årsredovisningar i enlighet med bestämmelser i nationell lagstiftning som avser årsredovisning för aktiebolag och som har fastställts i enlighet med Europaparlamentet och Rådets direktiv 2013/34/EU om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG. Elföretag ska också i sin interna bokföring sär-

redovisa överförings- och distributionsverksamheten var för sig så som de skulle behöva göra om verksamheterna bedrevs av separata företag, för att undvika diskriminering, korrsubventionering och snedvridning av konkurrensen.

Det uppges att förslaget om att företagen ska kunna lämna in handlingar digitalt stämmer överens med de skyldigheter som Energimarknadsinspektionen har enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG (eIDAS-förordningen). Syftet med förordningen uppges vara att se till att säker elektronisk identifiering och autentisering för åtkomst till gränsöverskridande nättjänster som erbjuds av medlemsstaterna är möjlig.

Förslagsställaren bedömer att förslaget är i linje med aktuella EU-förordningar och direktiv.

Regelrådet ser ingen anledning att göra en annan bedömning och finner därför att förslagsställarens redovisning av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I konsekvensutredningen uppges att regleringen föreslås träda i kraft den 1 februari 2023 och gälla för räkenskapsår som börjar tidigast den 1 januari 2022.

Det uppges att information kommer att lämnas på Energimarknadsinspektionens webbplats. Vid behov kan riktade informationsinsatser ske. Det uppges att ett referensgruppsmöte ägt rum med representanter från Energiföretagen. Vid mötet fick representanterna lämna förslag till arbetet med föreskriften. Vidare uppges att ett andra referensgruppsmöte också ägt rum där deltagarna fick se utkast på föreskriften och komma med synpunkter.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser är godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen uppges att det svenska elnätet består av 569 000 kilometer ledning, varav ungefär 391 000 kilometer är jordkabel och 178 000 kilometer är luftledning. Elnätet kan delas in i tre nivåer: transmissionsnät, regionnät och lokalnät. Transmissionsnätet transporterar el långa sträckor med höga spänningsnivåer. Regionnäten transporterar el från transmissionsnätet till lokalnäten och i vissa fall direkt till större el-användare. Lokalnäten ansluter till regionnäten och transporterar el till hushåll och andra slutkunder. Lokal- och regionnätsföretagen ansvarar för att nivån på underhållet av det egna nätet är tillräcklig för att garantera att leveranssäkerheten upprätthålls.

Det uppges vidare att det svenska elsystemet är sammankopplat med angränsande länder, framför allt Norge, Danmark och Finland, men även med Tyskland, Polen och Litauen. Transmissionsnätet i Sverige förvaltas av Svenska kraftnät och regionnäten ägs i huvudsak av Ellevio, Eon och Vattenfall. Lokalnäten ägs till cirka 60 procent av Ellevio, Eon och Vattenfall och resterande del av olika privata och kommunala aktörer. Sammanlagt finns det idag 174 elnätsföretag i Sverige. Av dessa bedriver 157 lokalnätsverksamhet, 20 regionnätsverksamhet och två transmissionsnätsverksamheter eller enbart utlandsförbindelse. Fem företag har både lokalnät och regionnät. Storleken på elnätsföretagen uppges variera från små ekonomiska föreningar med ett tiotal kunder till stora företag med flera hundra tusen kunder. De tre

största företagen uppges ha cirka 800 000 uttagsabonnemang vardera och ytterligare sju företag uppges ha mellan 100 000 och 300 000 abonnemang i uttagspunkt. Dessa tio företag uppges sammanlagt ha över 3 300 000 uttagsabonnemang, medan de tio minsta företagen sammanlagt har färre än 7 000 uttagsabonnemang. Medelvärdet uppges vara cirka 36 000 uttagsabonnemang per elnätsföretag, medan medianen är betydligt lägre, cirka 11 000.

Vidare uppges att det krävs tillstånd, så kallad nätkoncession, för att få bygga och använda elektriska starkströmsledningar (kraftledningar). Förutsättningarna för att meddela tillstånd framgår av ellagen och elförordningen (2013:208) samt miljöbalken. Det uppges finnas tre typer av nätkoncession. Nätkoncession för linje avser en kraftledning med en i huvudsak bestämd sträckning. Nätkoncession för område utan en lägsta tillåtna spänning är ett tillstånd att inom ett visst geografiskt område bygga och använda kraftledningar upp till en viss bestämd spänning. Nätkoncession för område med en lägsta tillåtna spänning är ett tillstånd att inom ett visst geografiskt område bygga och använda kraftledningar över en viss bestämd spänning. Det uppges vidare att den som har nätkoncession för område har i princip ensamrätt att inom det området bygga och använda kraftledningar upp till och med den högsta tillåtna spänningen för området. För kraftledningar över den högsta tillåtna spänningsnivån krävs nätkoncession för linje. En nätkoncession för område får inte sammanfalla med en annan nätkoncession för område. Det krävs också särskilda skäl för att någon annan ska få nätkoncession för linje för en kraftledning med en spänning som understiger den för området högsta tillåtna.

Vidare uppges att i syfte att förhindra korssubventionering mellan företag som bedriver olika typer av elverksamhet får nätverksamhet inte bedrivas av samma juridiska person som bedriver produktion av eller handel med el. Inom samma juridiska person ska nätverksamheten redovisas ekonomiskt skilt från all annan verksamhet. Det uppges innebära att elnätsverksamhet både måste vara legalt och redovisningsmässigt åtskild från företag som bedriver produktion av eller handel med el. Produktion av el får dock, enligt förslagsställaren, ske i ett elnätsföretag om den är avsedd för att täcka nätförluster eller för att ersätta utebliven el vid elavbrott. Utöver detta finns ett krav på att vissa nätföretag ska vara funktionellt åtskilda från företag som bedriver produktion av eller handel med el. Den funktionella åtskillnaden gäller företag som bedriver nätverksamhet och som ingår i en koncern, vars samlade elnät har minst 100 000 el-användare.

Slutligen uppges att Energimarknadsinspektionen reglerar elnätsföretagens intäkter på förhand under en fyraårsperiod. Intäkterna ska täcka skäliga kostnader för att driva nätverksamhet samt ge en rimlig avkastning på investerat kapital. Syftet med tillsynsmodellen uppges vara att dels företagets kunder ska få förutsägbara och skäliga avgifter, dels göra det möjligt för företagen att investera och underhålla näten. För att elnätsavgifterna inte ska variera för mycket mellan tillsynsperioderna finns det, enligt förslagsställaren, möjlighet att jämna ut avgiftsökningar över flera perioder.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch är godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

I konsekvensutredningen uppges att företagen bedöms spara cirka fyra timmar på att slippa rapportera, justera och komplettera de uppgifter som i förslaget föreslås utgå. Det uppges ge

en besparing på 4 000 kronor per företag. Vidare uppges att två uppgifter har tillkommit som företagen tidigare inte rapporterat, men att dessa ersätter två andra uppgifter som företagen rapporterar in idag, men som föreslås utgå. Tiden att ta fram de två nya uppgifterna uppges motsvara tiden som går åt för att ta fram de två uppgifterna som föreslås utgå.

Samtliga förtydliganden som gjorts gällande de uppgifterna som ska rapporteras in uppges spara cirka två timmar i justeringar och kompletteringar. Det uppges medföra en besparing på 2 000 kronor per företag.

Det uppges att transmissionsnätsföretagen (Svenska Kraftnät och Baltic Cable AB) kommer att behöva lämna fler uppgifter till myndigheten. Förslagsställaren uppskattar att det tar cirka 2 timmar per år att ta fram och rapportera detta underlag. Det uppges ge en ökad kostnad med 2 000 kronor per år och företag.

Vidare uppges att företagen ska redovisa årsrapporten och revisorsintyget varje år. Företagen ska, enligt det nuvarande regelverket, skicka in handlingarna i original eller som bestyrkt kopia. För elnätsföretagen handlar det om två dokument per företag, årsrapport och revisorsintyg. Det rör sig totalt om 358 pappersdokument som ska skickas in till inspektionen. Elektronisk hantering ger, enligt förslagsställaren, en tidsbesparing på en timme per företag och år. Det uppges att 2020 var det totalt 179 redovisningsenheter, vilket ger en besparing på 1 000 kronor per företag och år.

Sammantaget uppges förslaget medföra en total besparing på 7 000 kronor per redovisningsenhet och år. Svenska kraftnät och Baltic Cable uppges däremot få en ökad kostnad med 2000 kronor per år och redovisningsenhet i och med de nya uppgifterna som tillkommer. Det uppges ge transmissionsnätsföretagen en nettobesparing på 5 000 kronor per år. Sammantaget uppges det ge en total kostnadsminskning på 1 249 000 kronor per år.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets administrativa kostnader är godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

I konsekvensutredningen uppges att förslaget inte medför någon påverkan på företagens verksamhet och att det inte finns några kostnader utöver de administrativa.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets andra kostnader och påverkan på företagens verksamhet är godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

I konsekvensutredningen uppges att förslaget inte påverkar företagens konkurrensförhållanden då företagen är reglerade monopol.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag är godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

I konsekvensutredningen uppges att förslaget inte bedöms påverka berörda företag utöver det som redan har nämnts i konsekvensutredningen.

Regelrådet kan konstatera att det finns redovisning som pekar på att Energimarknadsinspektionens handläggningstider bedöms minska med viss tid per företag till följd av förslaget, vilket Regelrådet anser även borde gagna företagen.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden är godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

I konsekvensutredningen uppges att det inte behöver tas någon särskild hänsyn till små företag med anledning av förslaget, då det inte innebär någon kostnadsökning för något företag. Det uppges att förslaget framför allt innebär en möjlighet, men inte ett krav, att lämna in handlingarna digitalt.

Regelrådet ser ingen anledning att göra en annan bedömning och finner därför att förslagsställarens redovisning av särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning är godtagbar.

Sammantagen bedömning

Regelrådet kan konstatera att förslagsställaren på ett godtagbart sätt redovisat samtliga punkter i sin konsekvensutredning. Regelrådet finner ingen anledning att anmärka på eller lyfta något särskilt i redovisningen, utan anser att den är väl strukturerad och tillräcklig.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 12 oktober 2022.

I beslutet deltog: Claes Norberg, ordförande, Anna-Lena Bohm, Hans Peter Larsson och Lennart Renbjer.

Ärendet föredrogs av: Annika LeBlanc.

Claes Norberg
Ordförande

Annika LeBlanc
Föredragande